

Debesuota, gali lyti.
Saulė teka 6:20, leidžiasi 8:29

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

VOL. LVII

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

Chicago, Ill. — Ketvirtadienis, Liepos-July 2 d., 1970 m.

Kaina 10c

155

PREZIDENTAS RAGINA DERĖTIS DĖL TAIKOS

NEW YORKE ABORTAI JAU LEGALŪS

NEW YORKAS. — Trečiadienį New Yorko valstijoje įsigalėjo pats liberaliausias visos Amerikos abortų įstatymas. Nei ligoninės, nei valstijos pareigūnai dar nežino, kiek moterų kreipsis į savo daktarus ir prašys padaryti abortą. Nežinia, tikrai, nei kiek tos operacijos kainuos ir ar užteks vietų visiems pacientams ligoninėse. Per paskutinius mėnesius ligoninės ruošėsi naujų pacientų atnūdinti, pirkė reikalingus įrengimus, samdė naujus personalo narius. Įstatymas leidžia operaciją daryti per pirmas 24 nėštumo savaites.

Semų Planavimo organizacija paskelbė, kad per dieną ji gautų apie 100 telefono pasaukimų iš moterų, kurios susidomėjo abortu įstatymu. Jau apie 700 moterų yra pasirašiusios pasiūlymą naudoti naujo įstatymo patarnavimus. Ligoninėse abortų patarnavimai jau užsakyti visam liepos mėnesiui. Pradžioje tikimasi daugiau pacientų, o vėliau skaičius išsilygins. Sumažės ir tie pacientai, kurie turėdavo atsisakyti ligoninė po nepavykusio, slapta daryto aborto, kada jie dar buvo nelegalūs.

Gydytojai ir ligoninės apskaičiavo, kad New York'e per metus bus padaroma 50,000–100,000 legalių abortų operacijų. Šiuo metu ligoninės galėtų priimti apie 75,000 operacijų. Yra bijoma, kad į New York'ą pradės važiuoti moterys iš kitų miestų, tokių gali atsirasti iki 500,000 per metus. Tada ligoninėse vietų pritrūktų. Bandoma dar daugiau palengvinti abortų įstatymą ta prasme, kad daktarai visai ankstyvą nėštumą galėtų operuoti savo kabinetuose ar paciento namuose, nevarginant dėl jų ligoninių.

Dar nėra visai aišku, kiek tos operacijos kainuos. Medicinos draugija patarė daktarams už abortų operaciją imti tarp 100 ir 150 dol. Operacijos ligoninėse kainuosiančios iki 250 dol. Neabejotina, kad kai kurie gydytojai ims daugiau. Ligoninėse lovos ir medicinos patarnavimai kainuos kaip ir kitiems pacientams, todėl užsienėjos nėštumas ar kokios komplikacijos gali pareikalauti ilgesnio buvimo ligoninėje ir išlaidos gali siekti kelių tūkstančių dol.

New York'o Blue Cross ir Blue Shield draudimo organizacija abortų operacijai skiria 250 dol. Kitos draudimo bendrovės dar nepaskelbė savo kainų.

Italų protesto demonstracija

NEW YORKAS. — Amerikos italų organizacijos pirmadienį surengė New York'e "Vienybės diena", kuri sutraukė apie 40,000 italų. Kalbėtojai ypač puolė Amerikoje prieš italų vedamą šmeižtų akciją, kuri sudaro įspūdį, kad visi italai yra gangsteriai ir kriminalistai.

Po kalbų ir paradų grupė italų nužygiavo prie FBI įstaigos, kur jau laukė policija. Du policininkai buvo peiliais subadyti. Italams labai nepatinka spaudoje naudojami gangsteriams apibūdinti žodžiai "Mafia" ar "Cosa nostra". Bronx'o atstovas Mario Biaggi savo kalboje nurodė, jog iš Amerikoje gyvenančių 22 milijonų italų kilmės žmonijai tik apie 5,000 yra įsivėję į organizuotus nusikaltimus.

Italai nešiojo plakatus: "Amerikos karo veteranų net 25% yra italai", "Būkime išsididūs", "Aš esu išsididus, kad esu italas", "Būčiuk mane, aš — italas" ir kt.

IŠ VISO PASAULIO

ROSARIO. — Argentinos Santa Fe provincijos policija paskelbė streiką ir valdžiai teko pasiųsti kariuomenę ir pasienio policijos dalinius saugoti miestuose tvarkos. Rosario mieste plėšikai pagrobė iš Londono banko 100,000 dolerių. Policininkai reikalauja didesnių atlyginimų.

WASHINGTONAS. — Smarkiausių Amerikos "vanagų" organizacija nepatenkinta Washingtono organizuojama "Pagerbime Ameriką" demonstracija. Ji esanti nepakankamai karinga. "March for Victory" komitetas, vadovaujamas kunigo Clifford Peterson, paskelbė, kad liepos 4 d. Washington'e bus paleisti 25,000 raudonų-baltų-mėlynų balionų, kurių 5,000 turės užrašus "Victory". Ši grupė reikalauja, kad Vietnamo karas būtų laimėtas.

LIMA. — Prezidento Nixono žmona baigė savo viešėjimą Peru valstybėje, kur ji lankė nukentėjusius nuo žemės drebėjimo miestus. Paskutinis jos vizitas buvo vaikų ligoninėje, kur priklausti nuo drebėjimo nukentėję vaikai. Ponią Nixonienę globojo ir kelionėje lydėjo Peru prezidento žmona, Gonzales de Velasco.

LIETUVOJE MIRE

JADVYGA ZAKARAUSKAITE

Rusų okupuotoje Lietuvoje, Kauno ligoninėje praeitą pirmadienį po sunkios ligos mirė Jadvyga Zakarauskaitė, Amerikos lietuviams plačiai pažįstama kankininkė V. Zakarauskos vyresniosios sesuo.

Zakarauskas yra kilęs iš Rumšiškų. Ji išauklėjo ir išaugino ne vien Amerikoje gyvenanti kankininkė, bet ir Lietuvoje likusį brolį.

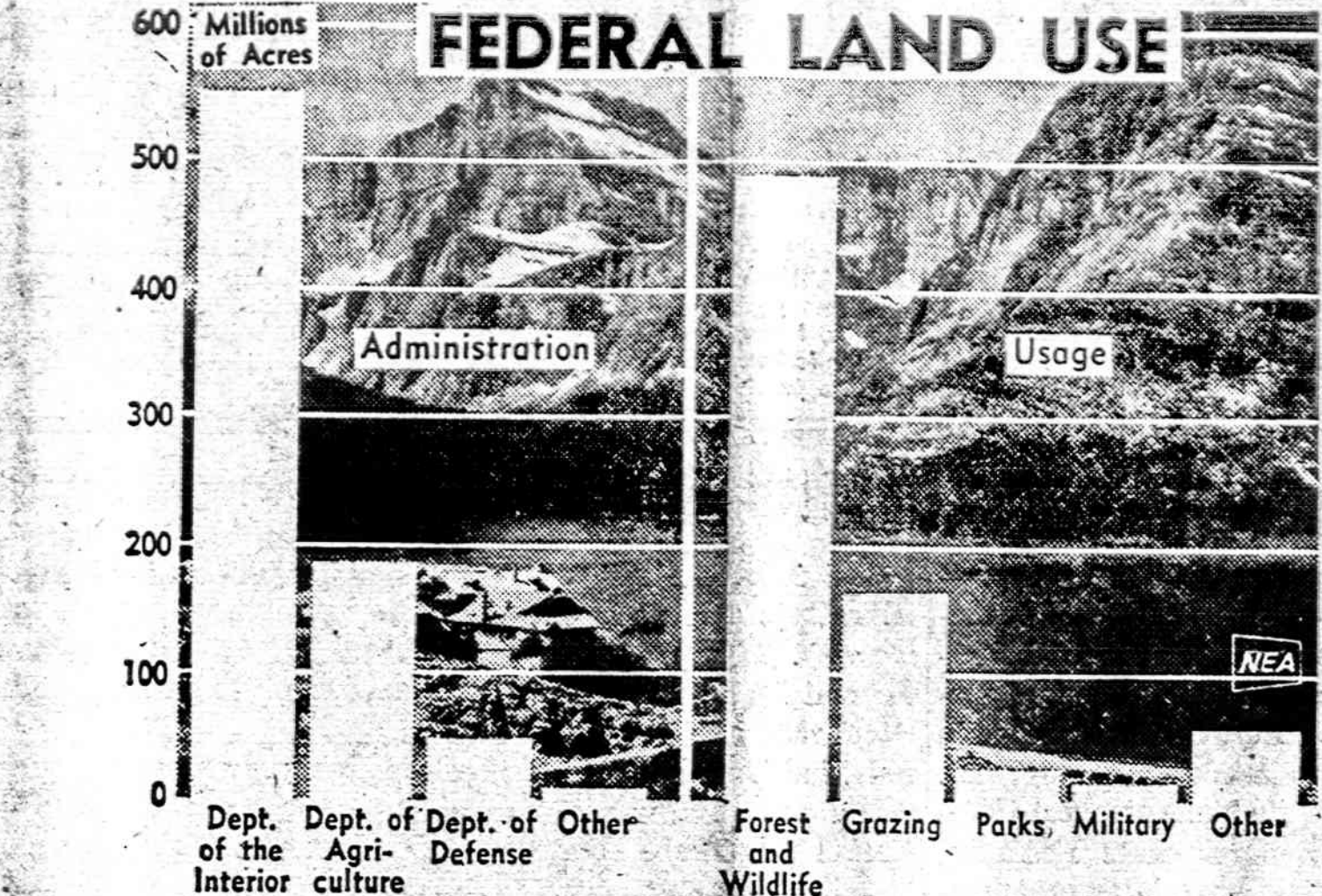
Kan. Zakarauskas išskrido į Romą, kad galėtų dalyvauti bazilikoje statomos koplyčios atidaryme. Gausūs pažįstami kankininkai pareiškė užuojautą.

Izraelio ir Europos rinkos prekyba

LIUKSEMBURGAS. — Bendroji Europos Rinka pasirašė su Izraeliu prekybos sutartį, kuri teiks Izraeliui ypatingas "draugiškos valstybės" teises prekyboje. Rinkos valstybės numatė Izraelio prekėms muitus net 50%. Net ir žemės ūkio gaminiai, kaip apelsinai ir citrinos, bus įsileidžiami su mažesniais muitais. Izraelis irgi pažadėjo sumažinti muitus Europos rinkos gaminiams.

Pernai Izraelis pirkė iš šešių rinkos valstybių prekių už 400 milijonų dolerių ir pardavė joms už 190 mil. dol.

Prancūzija prieštaravo Izraelio kandidatūrai į ypatingų ryšių valstybių tarpą. Izraelis rėmė Olandiją, kuri prieštaravo prieš prancūzių kandidatę Ispaniją. Pagaliau buvo sutarta įsileisti

Šiose grafos parodoma, kas valdo JAV federalinės vyriausybės žemės plotus. Du trečdaliai žemės priklauso vidaus reikalų departamentui ir sudaro miškus bei gamtos draustinius. Dalis žemės skirta ganykloms, ji išnuomojama privatiems ūkininkams. Gynybos departamentas irgi valdo nemažus plotus.

ROMOS KURIOJE MAŽIAU ITALŲ

VATIKANAS. — Antradienį Popiežius Paulius VI-sis minėjo savo karūnavimo 7-tas metines. Jis gavo daug sveikinimų iš viso pasaulio ir Vatikano tarnautojai turėjo laisvą dieną. Ta proga atkreipiamas dėmesys į svarbiausią katalikų instituciją, visos bažnyčios administracijos centrą, Romos kuriją. Jau paskutinis Popiežius Jonas XXIII-sis pradėjo mažinti toje įstaigoje italų skaičių ir šiandien, po visų reformų, kurioje dirba didžiausias svetimosios skaičius per visą bažnyčios istoriją. Ne italų kurijoje yra 1,406, o italų — 854.

Iš kitų tautybių katalikų kurijoje yra 112 amerikiečių ar karnadijų, 213 prancūzai, 131 ispanas, 114 Azijos tautybių katalikų, 112 iš Pietų Amerikos ir 57 afrikiečiai. Kurijoje tarnauja ir 46 moterys, daugiausia vienuolės.

Nors italų skaičius kurijoje ir sumažėjo, jų itaka labai didelė ir visi tarnautojai kalba itališkai. Kurijos įstaigos aprūpintos moderniomis mašinomis, turi oro vėsinimo sistemas. Užsieniečių įvedimas į įstaigą darba atnešė modernių metodų ir tradiciniai senoviški metodai vartojami italų biurokratijoje. Užsieniečiai dvasiškai yra kietesni darbininkai, dažnai nežinai darbo valandų ar pertraukų. Tarnautojams mokamos algos panašios į Italijos valdininkų algas — 200 ar 300 dolerių per mėnesį.

Tarnautojai nesitiki algų pakėlimo, nes Popiežius neseniai pasakė, kad katalikų Bažnyčia turinti būti neturtinga, ir, kas dar svarbiau, ji turinti atrodyti neturtinga. Neseniai Popiežiaus vikaras Romos miestui kardinolas Angelo dell'Acqua pardavė savo didelį, juodą Mercedes Benz automobilį ir pradėjo važinėti su mažu itališku Fiatu.

Romos kurija, paskirstyta į įvairius departamentus ar kongregacijas, turi įvairių darbų. Per ją ateina iš viso pasaulio Vatikano diplomatų pranešimai, juos tenka iš kodų išversti į italų kalbą. Kurija svarsto vedybų panaikinimo bylas, svarsto kandidatų į šventuosius ar palaimintuosius kandidatūras, tiria žinias apie pranešamus stebuklus, skaito vyskupų pranešimus, siunčia aukas nuo žemės drebėjimų ar potvynių nukentėjusiems, derisi su kitų tikėjimų teologais apie doktrinos skirtumus ir rūpinasi kitais pasaulio katalikų reikalais.

Ypatingus ryšius su rinkos valstybėmis turi Marokas, Tūnisas ir Jugoslavija. Bandoma tuos ryšius išplėsti Libanui ir Alžirui.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

♦ Vakar Amerikoje prasidėjo nauji finansiniai mėnai. Nemaža suma paskirta aviacijos departamentui aerodromams, parkavimo takams statyti.

♦ Čikagoje šešios pieno bendrovės uždarė darbininkams duris dėl streiko prieš vieną bendrovę. Krautuvėse gali pritrūkti pieno.

♦ Sovietų Sąjunga Amerikai įteikė savo planą taikai Viduriniuose Rytuose. Sovietai reikalauja, kad Izraelitai išeitų iš visų arabų žemių. Daugiausia ginčų sukėlė Jeruzalės miesto klausimas. Žydai nemori išeiti iš Jeruzalės, o juos remia ir Amerika.

♦ Rugpjūčio mėn. į Amerikos karinę tarnybą bus pašaukti 10,000 vyrų.

♦ Oro piratas privertė į Kubą skristi Amerikos keleivinį lėktuvą su 32 keleiviais ir 7 įgulos nariais.

♦ Brazilijos aerodrome stovi keleivinį pilnas lėktuvus, kurį piratai bandė pagrobti, tačiau aerodromo policija persėvė guminis ratus ir lėktuvus negalėjo pakilti. Piratai patys neišėjo iš lėktuvo ir neišleido keleivių.

Gamins nedidelius automobilius

DETROITAS. — Amerikos automobilių gamintojai ateinančiais metais ruošia naujus mažų automobilių modelius. Jie pasiūlydys rugsėjo mėnesį. Chrysleris savo mažuosius modelius atidėjo iki 1972 metų, tačiau ir ši bendrovė turės naują, pigų Dodge "Demon" ir vėliau išleis Anglijoje statytą Plymoutho "Cricet". Kitas Dodge modelis bus statomas Japonijoje ir sudarys visą Dodge "Colt" automobilių seriją.

Ateinančiuose metuose maži automobiliai, kurie šiuo metu atima iš amerikiečių nemažai rinkos ir atneša daug pajamų Vokietijai, Japonijai, Italijai, Anglijai ir švedijai, bus gaminami pačioje Amerikoje.

Neseniai nepriklausomybę gavusi Fijii sala turi savo policiją, kurioje tarnauja ir moterys. Vyrų irgi nešioja tuos pačius žiūnus.

NIEKAS NEGALIS P. VIETNAMO KARO LAIMĖTI KARINĖMIS PRIEMONĖMIS

PHNOM PENHAS. — Amerika padovanojo Kambodijai 40 karinių sunkvežimių, kurie pilni kareivių iš Pietų Vietnamo pervažiuoja į Kambodiją. Tie kareiviai tai Vietname gyvenę kambodiečiai — Khmer Krom. Jie yra pamokyti Žaliųjų Berčių karininkų ir tokių kareivių Kambodiją jau gavo apie 3,000. Jiems pavesta saugoti nuo komunistų sostinę Phnom Penhą. Sunkvežimius vairavo irgi kambodiečiai, kurie buvo 10 dienų mokomi, kaip vairuoti mašinas. Sunkvežimiai yra dalis Amerikos pažadėtų Kambodijai 7.9 milijonų dolerių karinės paramos.

Egiptas numušė 4 Izraelio lėktuvus

KAIRAS. — Egiptas paskelbė, kad jo priešlėktuviniai pajėgai prie Suez'o kanalo numušė keturis Izraelio lėktuvus: du greituosius Phantomus ir du Skyhawks. Du iš pašautų lėktuvų sprogo ore, kiti du degdami nukrito Egipto teritorijoje. Izraelio lakūnai: majoras Kahl, kapitonas Barzan ir kapitonas Pierre buvę paimti nelaisvėn, vienas jų — Pierre — paguldys ligoninėn sulaužytas kaulais ir apdegęs.

Tai didžiausias Izraelio pilotų pralaimėjimas nuo sustiprintų bombardavimų pradžios. Izraelis pripažino, kad buvo prarasti du lėktuvai.

Maskvoje Kremliaus vadai surengė Egipto prezidento Nasserio garbei pietus, kuriuose Podgornas ir pats Nasseris pasakė kalbas. Abu kalbėtojai sutiko, kad reikia ieškoti taikingo konflikto sprendimo ir kaltino Izraelį, kad tas nepildė Jungtinių Tautų reikalavimų, kurie siekia visų Viduriniųjų Rytų gyventojų teisių bei interesų garantavimą.

Podgornas pareiškė, kad Izraelio ekstremistai siekia išplėsti savo valstybės ribas, tačiau laikas ir teisingumas esąs arabų pusėje.

Nasseris pareiškė, kad Izraelyje viešpatuoja naujas nacizmas, rasizmas, ir imperializmas, o arabai tik giną savo teises gyventi.

Šiaurinės Airijos katalikai nusivylė

BELFASTAS. — Naujo Britanijos vidaus reikalų ministerio vizitas Šiaurinėje Airijoje apvylė katalikų mažumos atstovus, kurie išėjo iš bendros su ministru konferencijos. Ministeris Reginald Maudling pareiškė, kad svarbiausias jo uždavinys bus atstatyti tvarką ir ramybę Šiaurinėje Airijoje. Jis nepažadėjo katalikams jokių nuolaidų, jokių reformų. Todėl katalikai pareiškė, kad jie ir toliau jaučiasi nesaugūs.

Šiaurinės Airijos protestantai, kurie yra susijungę į Unionistų partiją, labai giminą Anglijos konservatoriams, laukia, kad naujoji britų vyriausybė daugiau parems protestantus ir geriau suprastų jų problemas su karinga katalikų mažuma.

Šiaurinės Airijos valdžia paskelbė naują pavojaus įstatymą, kuris leidžia teisėjams nubausti kiekvieną riaušių dalyvį mažiausiai 6 mėnesiais kalėjimo, o pagautą su gazolino bombomis mažiausiai 12 mėn. kalėjimo.

Kambodijoje nemažai vietinių politikų nusivylė Amerikos veiksmais Kambodijoje. Daugelis tik, kad Kambodijos laukia ilga ir sunki kova su komunistais, kurie anksčiau valdė tik rytines provincijas, kur turėjo savo bazes, o dabar pasklido po visą Kambodiją. Kambodiečiai nepatiko ribotas laiko ir geografinio požiūriu amerikiečių įsikišimas. Amerikiečiai tik išstūmė komunistus toliau į Kambodiją.

Š. Korėjoje nuverstas princas Sihanoukas pasmerkė Amerikos žygį Kambodijoje, pareiškdamas nuomonę, kad amerikiečių pasitraukimas yra laikinas. Amerikiečių vietoje bus vietnamiečiai ir tailandiečiai, kurie vykdys Kambodijos genocidą ir kolonizavimą. Sihanoukas pareiškė, kad premjeras Nol valdo tik Phnom Penho miestą, kuriam, kaip ir Saigonui esą lemta virsti Amerikos juodąja rinka. Sihanoukas gavęs Pekino ir Hanojaus vadų pažadą, kad Kambodija bus vėl nepriklausoma ir neutrali, tai jis sugrįš į valdžią. Stebėjimai sako, kad Sihanoukas tiek daug yra išsiskolęs Kinijai ir Šiaurės Vietnamui, kad jis savo neutralumo negalės įgyvendinti, jei kada ir sugrįš.

Prezidento Nixono pareiškimai apie taiką Vietname sukėlė komentarų, jog jis pasirengęs sutikti su koalicine valdžia Saigone. Valstybės departamento spaudos sekretorius Carl Barth paaikškino, jog tokia vyriausybė Saigone būtų galima sudaryti be jokių rinkimų, tik susitarimo keliu. Neabejojama, kad Saigono dabartinė valdžia su tokia koalicija nemorės sutikti.

Prezidento kalba apie Kambodiją buvo spaudai išdalinta iš anksto. Joje jis pakartoja visus motyvus, kodėl buvo pradėtas Kambodijos žygis ir nurodo į didelius Kambodijoje pasiektus karinius laimėjimus.

Kalbos pabaigoje prezidentas daug žodžių skiria naujoms taikos pastangoms ir ragina Hanojų nelaukti, bet imti derėtis. Visi ankstyvesnieji Amerikos pasiūlymai esą "ant stalo". Šio konflikto karinėmis priemonėmis niekas laimėti negalės, todėl esą reikia tartis ir užbaigti kraują liejimą. Laukimas nieko neatneš. Niekada nebus idealaus momento, atėjo laikas tartis dėl teisingos taikos — pareiškė prezidentas.

♦ Vakar vėl burtu keliu buvo nustatyta, kam teks eiti į kariuomenę. Burtų traukimą sutrukdė pranešimas telefonu, kad pastatė yra padėta bomba. Pirmieji į karinę tarnybą turės eiti 1900 metų jaunuoliai, gimę liepos 9 d.

♦ Prie Kambodijos sienos, Vietnamo pusėje buvo numušti du helikopteriai. Aštuoni amerikiečiai žuvo, penki buvo sužeisti.

3 - NAUZY 2, 1970

KANADOS NAUJIENOS

Pikietavo Lenino gimtadienio minėjimą

Gegužės 30 d. Linkolno Parko centro salėje vietos komunistai ruošėsi paminėti Lenino 100-ąjį gimtadienį. Komunistai šiam minėjimui ruošėsi iš anksto ir tikėjosi sutraukti ar susilaukti daug žiūrovų, bet nepasisekė ir jų pastangos nuėjo niekais, nes apie tą minėjimą sužinoję komunistų pavergtų kraštų tautinės grupės suruošė pikietavimą.

Komunistų ruoštas minėjimas turėjo prasidėti 8 valandą vakaro. Rusų komunistų pavergtų kraštų tautinės grupės — lietuviai, ukrainiečiai, latviai, estai, vengrai, čekai, slovakai ir lenkai suorganizavo masines demonstracijas. 7 val. ir 30 min. komunistų ruoštas minėjimas jau pikietavo apie 500—600 jaunių ir senimų, nešdami virš 50 plakatus, su šūkiais, nukreiptais prieš komunizmą ir Lenino žiaurumą.

8 valandą vienas lietuvis įlėjęs į salę, kada jau turėjo prasidėti oficiali minėjimo pradžia, rado 4 asmenis; 8:30 val. salėje tebuvo tik 16 asmenų. Ruošdami Lenino minėjimo 100-ąjį gimtadienį, komunistai susilaukė didelę nesėkmę. Gavus tokį smūgį iš tautinių grupių, jiems nebeįmanoma bet kokia vieša veikla. Šios demonstracijos prieš komunistus komunistams buvo pragaistingas dvim atvejais. Pirmą, komunistų buvo garbinamas Leninas, kaip "didelis humanistas", darbo žmonių užtarėjas, bet buvo perstatytas kaip paprasto žiaurumo ir keršto asmuo, ne tik turtingajai klasei, bet ir darbo žmogui, kuris kiekvieną kitą galvojančią žudė ir trėmė į Lenino paties įsteigtas vergų stovyklas. Antra, ši masinė tautinių grupių demonstracija savo plakatuose, platinamuose spausdinuose, nušvietė komunistų užmaskuotą veiklą ir pristatė plačiai visuomenei komunizmą tokį, koks jis buvo Leninui įsteigus ir nieko ne pasikeitusį po 50 metų valdant Lenino pasekėjams.

Šios demonstracijos sutraukė daug stebėtojų. Pilnos gatvės buvo nustatytos mašinų ir ejo

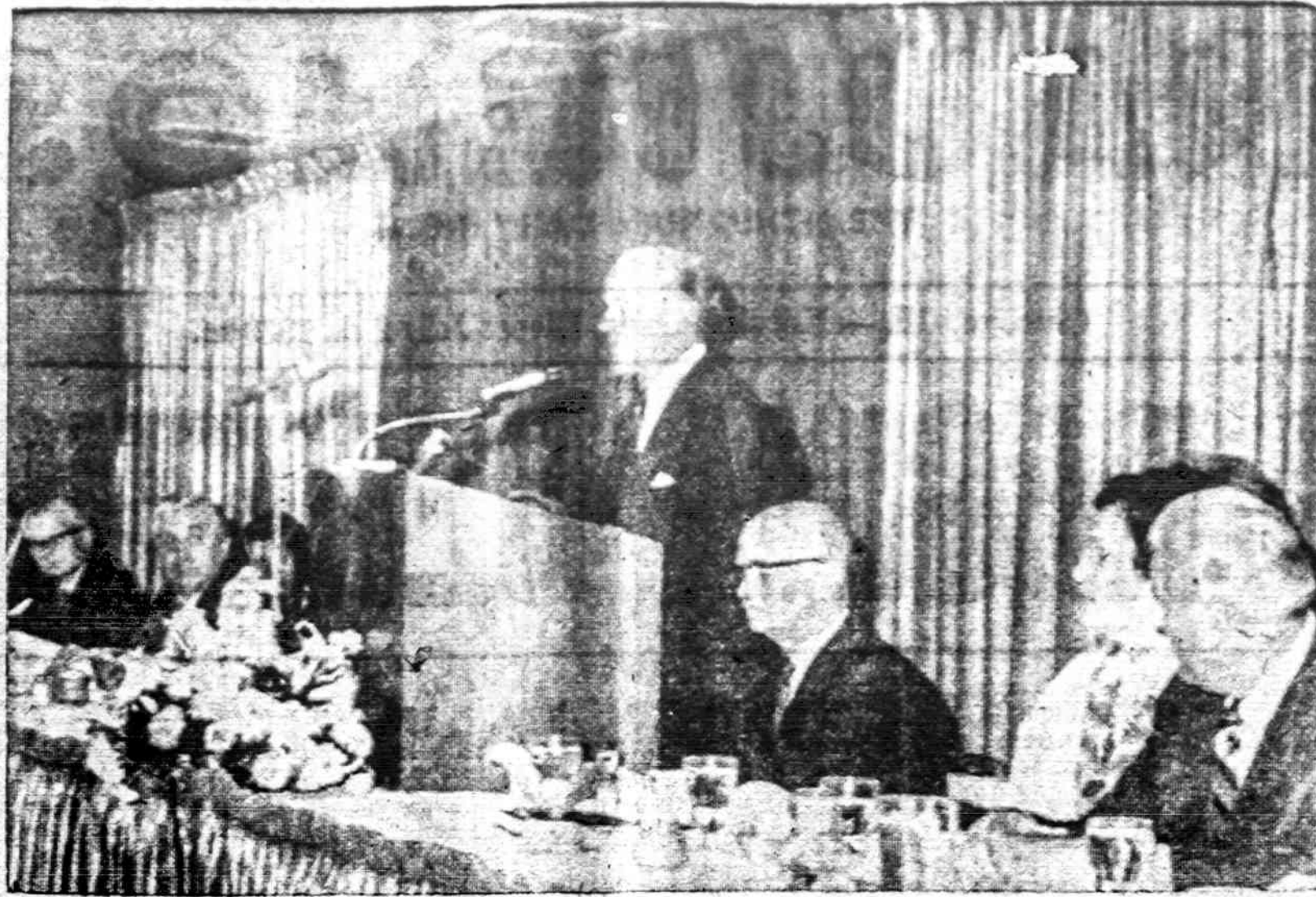
žiūrėti kas ir prieš ką demonstruoja. Per visą pikietavimo laiką miesto (Albert Shennan) policijos vadas, civiliais rūbais apsirengęs, sekė pikietuotojus. Pikietuoti leidimas buvo gautas iki 9 val. vak. 9 val. ukrainiečių atstovas pasakė ukrainietiška ir angliškai kalbas, apibūdindamas komunizmo vergiją Sovietų Rusijoje, primindamas jaunimui ir senimui šalintis nuo jo, kvietė būti ištikimais demokratijai ir Kanadai ir paprašė sugiedoti Kanados himną.

Sugiedojus Kanados himną viešai buvo suplėšyta komunistinė vėliava, o vėliavos skudurai sumesti prie salės durų, o iš publikos demonstrantai ant jos sumušė keletą kiaušinių.

Sekandį dieną "The St. Catharines Standard" reporteris aprašė pikietuotojus ir patalpino porą nuotraukų.

Miesto policijos vadas Albert Shennan reporteriui pareiškė pasitenkinimą, kad pikietuotojai pikietavo tvarkingai. Ukrainiečių atstovas advokatas O. V. Babij užklaustas reporterio apie demonstraciją pareiškė, kad demonstracijos nebuvo pilnai suorganizuotos, bet įvyko spontaniškai, per trumpą laiką tautinių grupių susiorganizavo ir išėjo demonstracijai prieš Lenina ir komunizmą.

Lietuviams, be B-nės valdybos daug dirbo prie pasirošimo pikietavimui savanoris-kūrėjas A. Šukys ir A. Zubrickas, pagaminę demonstrantams plakatus su šūkiais. A. Šukys, kad ir perėjęs 70 metų, dar nėra pavargęs kovoti prieš Lietuvos okupantą. A. Šukys aukštai išskėlė plakatą nešė su užrašu: "Lenin Sent Red Army and To Occupy Lithuania". Kartu žygiavo ir jo žmona, buvusi Sibiro tremtinė Ona Šukienė, ir visa eilė patriotų lietuvių dalyvavo demonstracijose prieš komunizmą. Buvo ir tokių "veikėjų", kurie šaipėsi iš demonstracijų organizatorių. Ateityje gal ir jie pajus tautiškumą, supras komunizmo skriaudas lietuvių tautai ir pasi-
Dalyvis

Lietuvos okupacijos 30 metų sukakties minėjime, po Lietuvių Tautos Genocido parodos atidarymo, Sheraton viešbutyje, Chicagoje, birželio 13 d. kalbą Vilko pirmininkas dr. K. Valiūnas, JAV politikams ir akademijos dalyviams vaizdžiai pristatydamas komunizmo padarytą didžiulį žalą lietuvių tautai. Nuotraukoje garbės svečių dalis. Iš kairės į dešinę: Dr. K. Bobelis, Leonardas Šimutis, kongresmanas R. Puchinski, kalbą Vilko pirmininkas dr. K. Valiūnas, Lietuvos generalinis konsulas dr. Petras Daužvardis, Irena Kiaučeliūnienė ir JAV prezidento patarėjas pulk. R. Vandervort.

DETROITO NAUJIENOS

Taip jau atsitiko, jog Detroito ateitininkai, ilgus metus vadovę lietuviškam gyvenimui, prarado momentą ir į bendrą Detroito Lietuvių Organizacijų Centrą neišrinko savo daugumos. Gal būt, jie koncentravosi į Lietuvių Bendruomenės rinkimus, bet čia irgi buvo kitas pralaimėjimas. Detroito lietuvių supratu, jog į Bendruomenę nėra renkiami visos bendruomenės atstovai, o tik Lietuvių Fronto Bičiulių artimieji ir rinkimuose nesusėkmingi dalyvau. Rezultatas toks: jokia grupė nebevaldo Detroito lietuvių ir vėl priartėjame prie demokratiškų laikų.

Ilgiausia ir seniausia demokratišką tradiciją Detroito palai-ko Feliksas Motuzas, Amerikon atvykęs 1912 metais ir čia Detroito steiges ir išlaikęs įvairias lietuviškas organizacijas, jų tarpe pagimdė Detroito Liet. Organizacijų Centrą. Gal būt, su neapnarmu šypsniu jis žvelgė aną sekmadienį į vykstantius Bendruomenės rinkimus. Anot jo, syki nusistatymams išsiskyrus reikėjo ieškoti bendro kelio. Tokio neradus, naujųjų išievių bendros pastangos nuėjo niekais ir vėl teko sugrįžti prie Organizacijų Centro.

Nevisi sugrįžo. Mano paties iniciatyva buvo čia sutikta Jungtinių Tautų bendrinės sesijos pirmininkė Brooks Rudolf. Iš jos reikalaujama akcijos dėl Lietuvos laisvės. Naujienos tai atitinkamai paminėjo, o Draugas savo Detroito skyrelyje tarp jam charakteringų bulvių ir kopūstų užsiminė, jog čia besilankančiai JT pirmininkei išteikta rezoliucija (vėliau Draugas įdėjo Elta žinią pirmame puslapyje). Į naują politinę akciją nebuvo įmanoma prisišaukti katalikų, čia dabar jiems rūpi naujos parapijos įkūrimas ir, gal būt, savo neišreklamuotą Bendruomenės vadu vardo atstatymas.

Detroito Lietuvių Organizacijų Centre susiorganizavo nauja lietuviška konsteliacija senojo Felikso Motuzo pavyzdžiu. Nūtarė eiti bendru keliu. Ir štai Detroito vietiniai laikraščiai pradėjo aprašyti lietuviškus reikalus. Susisiektas su protestantų vyskupu Richard S. Emrich dėl straipsnių apie Lietuvą (R. S. E.

akys krypta į Auste Pečiūraitę. Detroito ji suvokė feniksą ir vėl atsinešė kūrybos liepsną. Tikiuosi, jog ateityje apie ją galėsime parašyti plačiau ir pilniau. O gal tuomet to aprašymo nebebus.

Galų gale Bažnyčios reikalai yra pastatomi grynai tikybės reikalu, o ne kokių tautinių susipratimų, pažanga (vargšas Kazimieras Pakštas galvojo, jog su katalikybe Lietuva pasuks laikrodį visą šimtą metų pirmyn, kai iš tikrųjų katalikiškoji Ispanija yra šimtmečių ar daugiau atsilikusi).

Sutikau triračių važiuojantį lietuvių vaiką. Užklausu, kodėl jis nevažiuoja dviračiu. Atsakymas: tėvai nori parodyti Šv. Trejybę. Gal būt, anekdotiškoji katalikybė dar stipri gatvėse, bet tokio pabūdišo išaiškinimų nebėra Organizacijų Centre. Kažkur ir kažkaip mes kultūroje.

Kalbant apie kultūrą, čia savo laikų Bendruomenė įsteigė Kultūros Tarybą, kurion pakviesti ištikimi frontininkams, bet ne kokiai kultūrai atsidaugę asmenys. Žinoma, ta taryba nieko nenuveikė. Ir nieko nepaskatino. Ir dar kildė kam nors kultūriniai veiktai. Bet štai, be visų kultūrinių tarybų, be visų studijų ir nagrinėjimų, Jūratė ir Lionginas Pečiūrai iš Ann Arbor, Michigan, užaugino dukterį Austę — šiandien pirmąją lietuvių poetę.

Man tenka organizuoti lietuvių poetų vakarą New Yorke angliškai kalbantiesiems. Jonas Mekas nebedalyvaus kartu su Nagiu. Nagys apkaltino Meką komunizmu dėl pastarojo pasisakymo prieš Vietnamo karą. Nagys turėtų žinoti, jog prieš Vietnamo karą pasisako ir skandinavai, ir vokiečiai, ir prancūzai, ir anglai... O Mekas yra taip smarkiai pasisakęs už Lietuvos laisvę! Kai vyresnieji poetai pešasi dėl politinių ištikimimų, tai mūsų

reikalinga, nes nauja žvaigždė bus prašvitus mūsų horizonte. Saulius Šimoliūnas

NAMŲ SAVININKŲ PIKNIKAS

Marquette Parko Lietuvių Namų Savininkų organizacija rengia pikniką šių metų liepos 4 dieną Bruzgulienės darže, 8247 S. Kean Ave. Jūsų lauks geras lietuviškas maistas, smagios Jurgio Joniko muzika, įvai-

raus atsigalvavimo baras. Pikniką ruošia Juozas Bacevičius, Albertas Kerelis, Juozas Bagdžius, Antanas Stakėnas, Stasys Patlaba, Algis Barakauskas, Mykolas Soris, Adolfas Šimkus, Stasys Molis, Jonas Jonikas, Bronius Klemka, A. Baranciukas ir Kostas Repšys.

Atvykite ir kitiems pasakykite, kad verta Marquette Parko Namų Savininkų piknike dalyvauti. Stasys Patlaba

New Yorke madų parodoje buvo pademonstruota ši iš brangių au-dinių kailiukų pasiūta skrybėlė.

When's the last time you got goose bumps when they played the Star Spangled Banner?

It's been a while, right? Well, then you're like a lot of us.

It seems that many of us are too grown-up to get excited about things like the Star-Spangled Banner any more.

You could almost say that patriotism makes us feel embarrassed.

Besides, it's hard to really feel patriotic when you hear so much about how this country is falling apart.

But, of course, America still has a Bill of Rights. And free elections.

An incredibly high standard of living.

And a free enterprise system that lets you hitch your wagon to any star you want.

And plenty of other things you can't find anywhere else in this world.

Know what? Looking at it that way, America deserves a lot more credit than it's been getting.

One of the best ways to give this country the support it deserves is to buy U.S. Savings Bonds.

They strengthen the country so that it's better prepared to solve its problems.

And they happen to be one of the best ways to provide for your own welfare.

The interest is exempt from state and local income taxes. And you don't have to pay Federal tax until you cash your Bonds.

Buy U.S. Savings Bonds through the Payroll Savings Plan where you work. Or at your bank.

It'll give you a good feeling.

And a perfect excuse for getting goose bumps the next time they play the Star-Spangled Banner.

Take stock in America

Buy U.S. Savings Bonds & Freedom Shares

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

Kas tik turi gerą skonį,

Viską perka pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

FURNITURE CENTER, INC.

Marquette Pk., 6211 So. Western, PR 8-5875

Vedėjas J. LIEPONIS

Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 9:30. Kitom dienom nuo 9 iki 6 val. vak. Sekmadieniais atdara nuo 12 iki 5.

KNYGA - GERIAUSIA DOVANA

1. Dr. K. Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS II t., 336 psl. \$5.00
2. Juozas Liūdžius, RASTAI, 246 psl. \$3.00
3. M. Žečionis, SATYRINIS NOVELS, 199 psl. \$2.00
4. Liudas Miksys, IS ISTORIJO UKANU ATEINA LIETUVA, 699 psl. \$12.00
5. Juozas Kapočinskas, SIAUBINGOS DIENOS, 376 psl. \$4.00
6. J. Augustaitis, ANTANAS SMETONA IR JO VEIKLA, 154 psl. \$1.50
7. Prof. V. Biržiška, SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA, du tomai, 207 ir 225 psl. \$2.00 ir \$3.00
8. Marius Kažliškis, ŠVENTADIENIS UŽ Miesto, 356 psl. \$5.00
9. St. Kairys, LIETUVA BUDO, 416 psl. \$2.00
10. Vl. Mingėla, KUN. ANTANAS MILUKAS, Jo gyvenimas ir darbai. \$6.00
11. Adomas P. Jassas, BUK PALAIMINTASI \$3.00
12. Dr. Antanas J. Gussen, DANTYS, 158 psl., minkštai viršeliais \$2.00, kietais \$4.00
13. Juozas Švaistas, PETRAS ŠIRVOKAS, 228 psl. \$2.00
14. Henrikas Radauskas, EILERASČIAI, 239 psl. \$5.00
15. Mikas Petrauskas, EGLE ŽALCUI KARALIENE. \$5.00
16. C. R. Jurgėla, HISTORY OF THE LITHUANIAN NATION. \$10.00
17. Petronėlė Orinaitė, KA LAUMES LEME. 236 psl. \$3.00
18. Kipras Bielinis, TEROR LAI VERGIJOS IMPERIJA. \$1.00
19. Dr. J. B. Kontius, VYTAUTAS THE GREAT, 211 psl. angliškai. \$4.00
20. Pranas Albenas, MARTYNAS JANKUS, biografinė, 294 psl. \$4.00
21. Stasys Santvaras, AUKOS TAURE, lyrika, 152 psl. \$2.50
22. V. D. Sruogienė, LIETUVOS ISTORIJA, 416 psl. \$6.00

Šitas knygas galite įsigyti "Naujienų" ofise arba gauti paštu, atsiuntę nurodytas sumas čekiu arba money orderiu. Šiuo adresu:

"NAUJIENOS"

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

SAVE AT Mutual Federal Savings and Loan

2212 W. CERMAK RD., CHICAGO, ILLINOIS 60608

Peter Kazanauskas, President

Tel. 847-7747

OFFICE HOURS
Monday, Tuesday, Friday, 9 A.M. to 4 P.M.
Thursday, 9 A.M. to 8 P.M.
Saturday, 9 A.M. to 1 P.M.
No Business Transacted on Wednesday

6% ON SAVINGS CERTIFICATES OF \$10,000. OR MORE, 2 YEAR MATURITY PER ANNUM

5% PASSBOOK ACCOUNT PER ANNUM

Paid and Compounded Quarterly

NOW INSURED TO \$20,000.

LIETUVOS ATSTOVO VATIKANO MIN. STASIO GIRDVAINIO LAIDOTUVĖS

Birželio 17 d. Romos Campo Verano kapinėse šv. Kazimiero Lietuvių Kunigų Kolegijos koplyčioje buvo palaidotas Lietuvos diplomatinis atstovas Vatikane ministras Stasys Girdvainis, miręs po ilgos ir sunkios ligos Romoje, birželio 5 dieną. Gedulingos pamaldos įvyko šv. Teresės bažnyčioje. Mišias už velionį auko Sakramentų kongregacijos prefektas, kardinolas Antanas Samorė, asistuojamas šv. Kazimiero Kolegijos rektoriaus, prelado Lado Tulabos ir prelado Kazimiero Dobrovolskio. Lietuvos diplomatinė tarnyba atstovavo Lietuvos diplomatinio šefas ministras Stasys Lozoraitis ir Lietuvos atstovybės prie Vatikano pirmasis sekretorius Stasys Lozoraitis jun. Velionio karstą dengė Diplomatinės Tarnybos gėlių vainikas, papuoštas Lietuvos trispalve. Šalia gausiai susirinkusių Romos lietuvių su Vakarų Europos lietuvių vyskupu A. Deksnium priėmė, pamaldose buvo Vatikano Valstybės sekretoriato atstovai ir daug Lietuvos bičiulių bei velionio ministro kolegų, prie šventojo Sosto akredituoto diplomatinio korpuso narių, k. a. korpuso dekanas Kubos ambasadorius, Prancūzijos, Turkijos, Japonijos, Belgijos, Lenkijos, Indonezijos, Kongo, Kolumbijos, Senegalio, Ekvadoro ir kitų kraštų ambasadoriai arba jų įgaliotiniai. Po mišių, kardinolas Samorė trumpu žodžiu pri-

minė laidotuvių dalyviams kilnią velionio asmenybę ir draugystės bei tarnybinius ryšius, kurie ilgų metų bėgyje jį jungė su ministru Girdvainiu.

Kapinėse su Lietuvos atstovu prie Vatikano lietuvių vardu atsisveikino vyskupas Deksnys, Lietuvos diplomatinio šefas Lozoraitis ir Lietuvos pasiuntinys prie Vatikano sekretorius Lozoraitis jun. Vyskupas Deksnys savo kalboje pažymėjo, kad laidotuvių dalyviai, atiduodami paskutinę pagarbą Lietuvos ministrui, kartu savo širdyje išgyvena ir savo Tėvynės likimą, nes velionis savo asmenyje ir pareigose simbolizavo Lietuvą. Jis jungė nepriklausomą Lietuvą su šventuoju Sostu, su visa Bažnyčia. Jis atliko savo pareigą kaip Bažnyčia moko ir kaip Tėvynė reikalauja.

Kalbėdamas Lietuvos diplomatinės tarnybos vardu diplomatinio šefas Lozoraitis priminė, kad jam teko bendradarbiauti diplomatinėje tarnyboje su velioniu beveik 50 metų, išskėlė ministro Girdvainio asmenybės bruožus, kurių pirmieji buvo gilus patriotizmas ir didelė kultūra. Atstovavęs Lietuvą įvairiose vietose užsienyje, jis pažino kiekvieno krašto kalbą, kultūrą ir susipažindavo su tų kraštų problemomis. Tai buvo moksliško proto žmogus, gabus Lietuvos istorijos ir lietuvių kalbos žinovas, įdomavęs visais lietu-

New Yorko mieste Bowery rajone, panašiai kaip Čikagos Madison gatvėje, dažnai galima pamatyti panašių vaizdų, kur prisigėrę bormi vallojausi ant šaligatvių.

vių kultūros laimėjimais. Iš tikrųjų Lietuvos tarnas a. a. Stasys Girdvainis žgali ir ištvėrimai, sąžiningai ir tyliai dirbo Lietuvai, padėdamas ir kartais momentus, kurių neretai atsitinka Lietuvos diplomatų darbe. Atstovaudamas Lietuvai prie šventojo Sosto, kalbėjo toliau Lozoraitis, velionis turėjo tačiau paguodos, kurią jam teikė tėviškas Popiežiaus Pauliaus VI palankumas, parodytas jam iki paskutinės jo gyvenimo dienos. Šiandien jau yra daugiau Lietuvos diplomatų kapu negu jų reikės dar supilti, tačiau Lietuva visad lieka gyva. Kiekvienas tų kapų tebūnie apsuptas ne tik gallesčio jausmų, bet ir dėkingo atsiminimo, kad jie dirbo teisingai bylai, kad jie tarnavo Lie-

Prelato Paškausko testamentas

(Tęsinys)

Prelatas Jurgis Paškauskas, kunigavęs ir klebonavęs įvairiose Čikagos lietuvių parapijose, bet paskutiniu metu gyvenęs Marquette Parke, paliko angliškai parašytą testamentą. Lietuviškas to testamento vertimas šitai skamba:

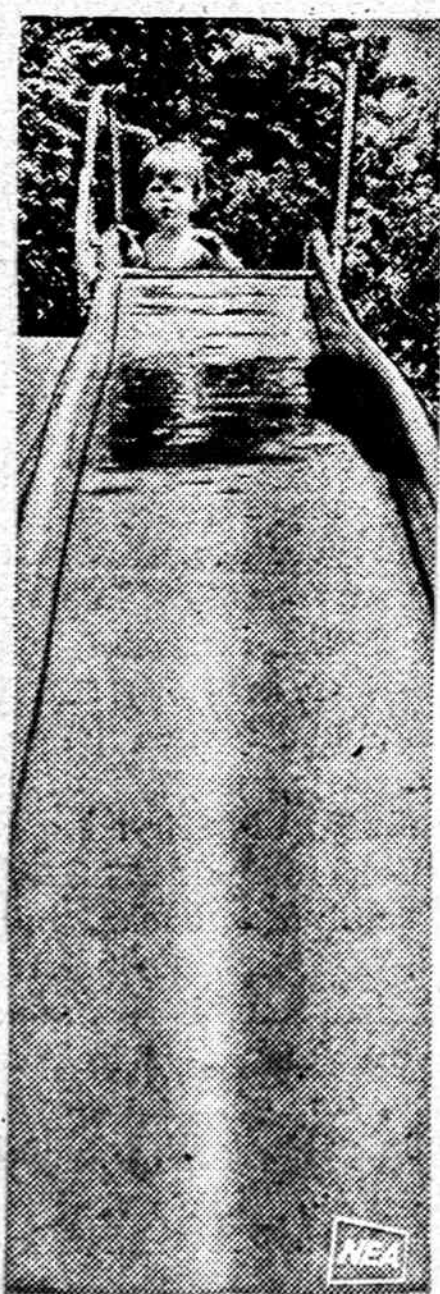
PASKUTINIOJI VALIA IR TESTAMENTAS

Aš, prelatas Jurgis A. Paškus - Paškauskas, gyvenęs 6812 South Washtenaw Avenue, Chicago, Cook apskrityje, Illi-

tuvai, kuri vėl prisikels laisvam ir nepriklausomam gyvenimui.

Laidotuvių pabaigoje prie karsto žodį tarė Lietuvos pasiuntinys prie Vatikano pirmasis sekretorius Stasys Lozoraitis jun. Jis, italų kalba, išreiškė ypatingą padėką Popiežiui Pauliui VI už nuolatinį tėvišką palankumą, rodytą visą laiką Lietuvos ministrui, o ypač paskutinėmis gyvenimo dienomis, mirties išvakarėse suteikiant ypatingą Apaštališkąjį Palaiminimą. Lygiu būdu buvo padėkota kardinolui valstybės sekretoriui bei jo bendradarbiams, o taip pat diplomatiniam korpusui prie šventojo Sosto, kurio nariai, su korpuso dekanų priskyje, dalyvavo lietuvių gedule ir atidavė velioniui paskutinę pagarbą. Kalbėdamas lietuviškai Stasys Lozoraitis jun. išreiškė didelę padėką vyskupui Antanui Deksnui ir šv. Kazimiero lietuvių Kolegijos rektoriui prelatui Ladui Tulabai, kurie pakartotinai suteikė velioniui Sakramentus ir jį širdingai paguodė. R.

"NAUJIENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BIČIULIS

Amerikos parkuose yra daug vaikams įrengimų, kaip čia matomas šliaužimo takas. Jimmy Hoadley pažūrėjęs žemyn, nusigando, nes metalinis takas buvo labai įkaitęs nuo saulės, be to, jam keltas pasirodė labai tolimas, nes Jimmy tik pusantros metų.

isakau, skelbiu ir pareiškinu, venantieji 2119 West 69th jog šitas yra paskutinis mano Street, Chicago 29, Illinois; testamentas ir paskutinioji Ponai Marilyn Petrakis - valia. Paškauskas, Joseph Paškauskas, Pirmiausia, aš įsakau, kad kas ir John Paškauskas, visi mano testamentą vykdytojas, gyvenantieji 10560 South Lapamincetas "Kiek žemiau, už-fayette Avenue, Chicago 28, mokėtų visas mano teisėtas Illinois.

skolas ir laidotuvių išlaidas. Aš taip pat šiuo liudiju ir galimai greičiau po mano mirties, kad dabartiniu metu aš neturiu jokių nesumokėtų skolų, iš viso, nesu niekam skolingas už nuosavybę ar asmeniškai nei asmeniui, asmenims ar grupėms.

Todėl bet kokios pretenzijos, kurių kilmė galėtų būti ankstyvesnė, negu dabartinė dalytų lygiomis dalimis tarp pagrindinio šv. Kazimiero. Sešelių namo kunigo kapeliono; tarp švento Kryžiaus Ligonišės Chicagoje kunigo kapeliono ir tarp Marijos Aukštesnės Mokyklos Chicagoje kunigo kapeliono.

b. Kiekvienam čia pamintam giminiui penkių šimtų dolerių sumą, būtent Vyto Paškus ir Dennis Paškus (abu gy-

(Būs daugiau)

Reporteris

SKAITYK PATS IR PARAGING KITOS SKAITYTI NAUJIENAS

Chicago Savings and Loan Association

6% PER ANNUM
OF \$5000 OR MORE
ON CERTIFICATES
2 YEAR MATURITY

5 3/4% PER ANNUM
ON CERTIFICATES
OF \$1000
ONE YEAR MATURITY

5 1/4% PER ANNUM
ON CERTIFICATES
OF \$1000 OR MORE
6 MONTH MATURITY

5 1/4% PER ANNUM
ON 90 DAY NOTICE
Passbook Accounts
\$100.00 MINIMUM

5% PER ANNUM
ON ALL PASSBOOK
ACCOUNTS

DIVIDENDS COMPOUNDED DAILY, PAID QUARTERLY.

Chicago Savings and Loan Assn.

John Pakel, Sr., Chairman of the Board

6245 So. WESTERN AVE.

TEL. GR 6-7575

HOURS: Mon. 12 P. M. to 8 P. M., Tues. 9 to 4, Thurs. & Fri. 9 to 3, Sat. 9 to 13:30

Raginkite savo apylinke augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du didelius darbus. Pirmia, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkę bendruomenei ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos.

6% PER ANNUM
ON SAVINGS CERTIFICATES
OF \$5,000. OR MORE,
2 YEAR MATURITY

5% UNIVEST TAUPYMO
SĄSKAITOMS

Taupymo indėliai
Aprausti iki \$20,000.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Isteigta 1923 metais

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyt

Jums veltui... "Gemblerio" indų komplektas lengvam gyvenimui Nuo Jusų tarnautojų

Vasara kviečia lengviau gyventi ir Jūs būsite ypatingai patenkinti poilsio valandomis, naudodami parankų lėkščių ir indų komplektą. Jie yra pagaminti iš stiprios plastikos. 4 lėkštės ir bokalai yra puikūs pavėsiaivimams kieme, paplūdimiuose, piknikuose ar lengviems pietums. Tą komplektą galima plauti indų plovimo mašinoje. Prie komplekto yra dvi kortų kaladės ir užrašams knygelė.

Kviečiame priimti šią dovaną atidarant naują taupymo sąskaitą su 500 dol. ar daugiau arba pridėti tokią sumą, ar daugiau prie Jūsų esamos sąskaitos. Šv. Antano Taupymo bendrovė siūlo platų taupymo planą pasirinkimą, tinkamą Jūsų reikalavimams. Tik viena dovana šeimai. Šis pasiūlymas galioja iki liepos 12 d. Dovanos paštu nesiunčiamos. Prašome paskambinti ar atvykti šią dieną.

Saint
Anthony
Savings

1447 South 49th Court

Chicago, Illinois 60650

PHONE: 656-6330 JOSEPH F. GRIBIAUSKAS, EXEC. MGT

Member Federal Savings and Loan Insurance Corporation, Washington, D.C.

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telef.: HEMlock 4-2123
Rezid. telef.: Gibson 8-6195
Priima ligonius pagal susitarima. Dėl
valandos skambiniu telefonu HE 4-2123
jei neatsiliepiu, tai telef. GI 8-6195

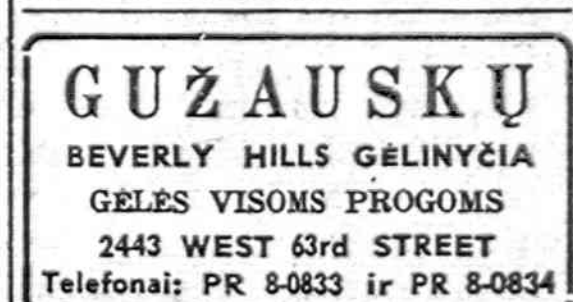

to eigoje vieni kiti kuo nežinia! te-
vynėje, o kiti siaubo ir kan-
cijos keliais. atsidūrime laisva-
me pasaulyje. Ten pasilike vėl
buvo skaldomi. Vieni išėjo ko-
voti prieš okupantą, o kiti bu-
vo viliojami, priverčiami ir
įtraukiami į sribus kovoti

SKATĪTE KASDIEN
NAUJIENAS
IR TĒMY SKATĪTS

Lieturiais taigi perka ir pārdooda
ir progas suzino tiklasi per

NAUJIENAS

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS AIKSTĒ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS DIENĄ
IR NAKTĮ
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTY,
DALYSE

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

5 — NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL. — THURSDAY, JULY 2, 1970

